

Lilla Edets kommun
kommunen@lillaedet.se

Förslag till översiktsplan (ÖP) för Lilla Edets kommun

Inledning

Detta granskningsyttrande lämnas med stöd av 3 kap. 16 § plan- och bygglagen (PBL). Yttrandet utgör statens samlade uppfattning om planen vad gäller Länsstyrelsens ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL i ett senare planeringsskede.

Enligt 3 kap. 16 § PBL ska det av granskningsyttrandet enbart framgå om:

1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken (MB),
2. förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm (MKN) enligt 5 kap. MB inte följs,
3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) inte är förenlig med 7 kap. 18 h § första stycket MB,¹
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. en bebyggelse eller ett byggnadsverk blir olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Granskningsyttrandet är en del av översiktsplanen och ska därför läggas till planen då den antagits. Där Länsstyrelsen inte har godtagit planen i viss del, ska det anmärkas i översiktsplanen (3 kap. 5 § PBL).

I rollen att ta tillvara och samordna statens intressen har Länsstyrelsen inhämtat synpunkter på förslaget till översiktsplan från berörda myndigheter. Yttranden över planförslaget har inkommit från Energimyndigheten, Luftfartsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Skogsstyrelsen, Statens

¹ Kommunen föreslår inga områden för LIS.

geotekniska institut (SGI) och Svenska kraftnät. Kopior av yttrandena överlämnas till kommunen för kännedom.²

Samlad bedömning

Länsstyrelsen välkomnar att kommunen tagit fram ett förslag till ny översiktsplan. Översiktsplanen ger god vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

Länsstyrelsen bedömer att förslaget tillgodoser riksintressen enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken.

Länsstyrelsen bedömer att det som föreslås riskerar att medverka till att miljökvalitetsnormer för vatten enligt 5 kap. miljöbalken inte följs. Översiktsplanen saknar en tillräcklig beskrivning och bedömning av planens påverkan på miljökvalitetsnormer för vatten.

Länsstyrelsen bedömer att den i planen föreslagna mark- och vattenanvändning som berör andra kommuner samordnas på lämpligt sätt.

När det gäller hälsa och säkerhet och risken för olyckor, översvämning och erosion konstaterar Länsstyrelsen att frågor kring bland annat geoteknik, höga flöden och skyfall kommer att bli viktiga frågeställningar i efterföljande planprocesser. Kommunen planerar fortsatt utökad bebyggelse inom utpekade skredriskområden. Vissa områden riskerar att översvämmas vid höga flöden. Vid skyfall behöver framkomlighet till och inom planerade utvecklingsområden säkerställas.

Länsstyrelsens synpunkter gällande ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Riksintressen

Länsstyrelsen bedömer att förslaget tillgodoser riksintressen enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken.

---

² Försvarsmakten har meddelat att de avstår från att yttra sig.

Miljökvalitetsnormer

Vatten³

Det saknas tillräckligt underlag för att säkerställa att översiktsplanens genomförande inte äventyrar möjligheten att följa miljökvalitetsnormerna enligt 5 kap. miljöbalken.

Översiktsplanen behöver kompletteras och förtydligas med följande för att kunna utgöra ett tillräckligt underlag i den efterföljande planeringen:

- En fördjupad beskrivning av de vattenförekomster som berörs av planens genomförande. Detta ska kopplas till ställningstaganden som görs inom specifika områden samt en analys av relevanta påverkanskällor per företeelse eller avrinningsområde, särskilt i områden där förändrad markanvändning, dagvattenhantering och förorenade områden sammanfaller.
- En helhetsbedömning av kommunens vattenförekomster där tydlig kännedom kring dem redovisas samt de åtgärder som krävs för att nå satta miljökvalitetsnormer för vatten.
- Bedömning av de effekter hela planförslaget kan få på miljön tillsammans med eventuella risker kopplat till försämring eller utebliven förbättring, samt hur detta relaterar till om miljökonsekvenserna för vatten kan följas.
- Redovisning av relevanta styrdokument för att stötta arbetet med hanteringen av påverkan på miljökvalitetsnormerna för vatten vid exploatering.

Länsstyrelsen anser att kommunen på ett bättre sätt behöver synliggöra statusen för de inom kommunen liggande vattenförekomsterna tillsammans med de påverkanskällor som är utpekade för varje enskild vattenförekomst. De ställningstaganden som görs kring att extra hänsyn ska tas till recipienter med dålig eller måttlig status vid exploatering inom dess avrinningsområden saknar tyngd om det inte också går att få den informationen från översiktsplanen. Det är på samma sätt svårt att veta vilken hänsyn

---

³ Vattenmyndigheten arbetar just nu med cykel 4 inom vattenförvaltningen. I arbetet ingår framtagande av en reviderad (preliminär) vattenförekomstfördelning och miljökvalitetsnormer enligt den nya fördelningen. Arbetet innebär förändringar för vattenförekomsterna inom Lilla Edet. För mer information se VISS.

som ska tas om det i översiktsplanen inte har pekats ut vilken problematiken är. För varje vattenförekomst krävs olika åtgärder för att nå förbättring.

Det finns ett stort värde i att kartunderlagret hanterar samtliga vattenförekomster för att ytterligare vägledning ska gå att få även vid mindre exploateringar utanför detaljplanelagt område. Kommunen gör till exempel ställningstaganden kopplat till enskilda avlopp som endast går att följa upp om kommunens vattenförekomster redovisas på ett tillräckligt sätt. Länsstyrelsen önskar att kommunen i översiktsplanen tar ett helhetsgrepp över hela kommunen.

De vattenförekomster som kan bli direkt påverkade av större exploateringar beskrivs, men det behövs ett mer fördjupat arbete. Det saknas en konsekvensbedömning av planens genomförande i relation till varje vattenförekomst inom aktuellt avrinningsområde. Vattenförekomsterna som bedöms påverkas mest nämns med en hänvisning till ställningstaganden samt benämning kring om vissa kvalitetsfaktorer kan påverkas. Kommunen bör göra en mer fördjupad bedömning av berörda vattenförekomster. Kommunen gör till exempel ställningstaganden kring utveckling av verksamheter och fortsatt täktverksamhet vid väg 167, utan att göra en fördjupad bedömning av påverkan på närliggande grundvattenförekomster. Det föreslås också utveckling av fritidsbåtshamn på två platser, men inga bedömningar görs kopplat till miljökvalitetsnormerna.

Länsstyrelsen saknar de riktlinjer för dagvattenhantering som kommunen skrev i samrådet skulle tas fram. Det hade varit fördelaktigt om de tagits fram och arbetats in i översiktsplanen. Nu hänskjuts dagvattenhanteringen till efterföljande detaljplaneskeden. Mycket av det Länsstyrelsen hade önskat se i översiktsplanen ska tas fram i riktlinjerna för dagvattenhantering. Det är viktigt att tydliga riktlinjer finns för att hantera dagvatten som uppkommer inom varje efterföljande detaljplan. Kommunen bör till exempel tydligt ta ställning till vikten av att dagvatten fördröjs och renas inom detaljplanen med hänsyn till kommunens vattenförekomster.

Fisk- och musselvatten

MKN för fisk- och musselvatten nämns och ska enligt översiktsplanen tas hänsyn till vid exploatering av tekniska anläggningar. Ingen bedömning görs dock i miljökonsekvensbeskrivningen och inga övriga ställningstaganden görs kring om recipient vid utvidgande av tekniska anläggningar kan

hantera ytterligare belastning. Hur påverkan blir kommer att bero på kommunens hantering vid exploatering.

Mellankommunal samordning

Länsstyrelsen bedömer att den i planen föreslagna mark- och vattenanvändning som berör andra kommuner samordnas på lämpligt sätt.

Hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion

Geoteknik

Kommunen planerar fortsatt utökad bebyggelse inom utpekade skredriskområden. Som kommunen konstaterar kommer det att bli en viktig fråga i kommande planprocesser att utreda och avgöra om områdena är lämpliga att bebygga och i sådana fall vilka åtgärder som kommer att krävas.

Angående ställningstagande till de skredriskklasser som anges i handlingarna, med olika detaljeringsgrad av utredningsnivå, kan översiktsplanen bli tydligare. Kommunen kan exempelvis göra en generell hänvisning att inom områden där det finns förutsättningar för skred ska geotekniska stabilitetsutredningar genomföras som följer den arbetsgång som SGI förespråkar i sitt vägledningsmaterial.⁴

Översvämning

Skyfall

Länsstyrelsen ser positivt på kommunens ställningstagande om att tillsammans med räddningstjänsten se till att prioriterat vägnät ska vara farbart vid översvämning.

Länsstyrelsen vill även framhålla att framkomlighet behöver säkerställas till och inom planerade utvecklingsområden (utöver det prioriterade vägnätet) i kommande planering. Framkomlighet är även viktig att säkerställa för andra än för räddningstjänsten, såsom ambulans, hemtjänst och boende.

---

⁴ Se yttrande från SGI, daterat 2025-10-24.

Höga flöden

Länsstyrelsen välkomnar de justeringar av planförslaget som gjorts för att minska konsekvenserna vid översvämning. Det kvarstår dock vissa områden som översvämmas vid höga flöden. Kommunen behöver vara medvetna om att åtgärder för att skydda bebyggelse kan komma att krävas i framtida planering. I kommande planprocesser är det viktigt att tidigt klargöra förutsättningarna för bebyggelsen, vilka skyddsåtgärder som kan krävas och genomförbarheten av dessa.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektören Jörgen Peters med kulturgeografen Torbjörn Sahl som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsarkitekten och funktionschefen Andreas Lidholm medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor:

Yttranden för kännedom från Energimyndigheten, Luftfartsverket, MSB, Skogsstyrelsen, Statens geotekniska institut och Svenska Kraftnät.

Kopia till:

Energimyndigheten, Försvarsmakten, Luftfartsverket, MSB, Skogsstyrelsen, Statens geotekniska institut, Svenska Kraftnät och Trafikverket.